

1

Ze komt terug

Vijf jaar later, in Aix-en-Provence, een stad in Zuid-Frankrijk.

Na al die tijd voelde het vreemd aan dat ze bij hen introk.

Die nacht had Charlie maar een paar minuten geslapen, een rusteloze slaap die hem bij de eerste de beste nachtmerrie zijn ogen weer deed openen. Bij het vroege ochtendgloren hadden er in de kamer naast hem luide, schrapende geluiden geklonken en Sherwood was zich op zijn gezicht komen installeren.

‘Oké, ik sta al op!’

Charlie had de kat ten slotte een stuk zachtzinniger weggeduwd dan het rotbeest verdiende en was uit bed gekomen. Aan de andere kant van de muur kwam er maar geen einde aan de herrie. De vloerplanken trilden ervan.

Als wastafel had Charlie een zogenaamde Provençaalse gootsteen in zijn kamer, een platte, volstrekt ongeschikte steen die het water alle kanten op liet spatten zodra je de kraan opendeed. Dus waste hij zich snel en behendig en keurde zichzelf in de spiegel. Door het gebrek aan slaap zag zijn zwarte huid een beetje grijs. Hij haalde een onzekere hand door zijn kroeshaar

en plensde wat water in zijn ogen om ze wakker te doen lijken. Daarna keek hij weer op en probeerde energiek te glimlachen. Het resultaat mocht er zijn, maar alleen omdat glimlachen nu eenmaal zijn specialiteit was. Charlie was lang voor een veertienjarige en hij had altijd het gevoel zich daarvoor te moeten verontschuldigen. Dat gevoel was de laatste jaren nog versterkt, nu de eerste tekenen van de puberteit zich aandienen en zijn schouders breder werden.

Het kabaal in de kamer ernaast bleef maar aanzwellen, terwijl Charlie zich vlug aankleedde. Hij griste zijn schooltas van de vloer en trok een geërgerd gezicht toen hij zag dat het embleem er half was afgescheurd. Het was een rode draak, het symbool van de Lijpkikker Luciferschool, waarop zijn vriendin June zich oneerbiedig had afgereageerd (soms dreef June dat rebelse gedrag van haar een beetje te ver door naar zijn smaak). Toen hij de avond ervoor thuiskwam, had hij er niet meer aan gedacht, en nu was het te laat om het er weer aan te naaien.

Hij slaakte een zucht, zwaaide de tas over zijn schouder en liep naar de deur. De vloer kraakte met hem mee.

‘Tot vanavond, Sherwood!’

‘Mroow,’ gromde de kat, zijn manier om hem duidelijk te maken dat het te ver ging om hem voor zoiets onbenulligs te wekken.

De deur van de kamer ernaast stond wijd open. Cesaria was er druk in de weer.

‘Goeiemorgen, mama. Ben je weer de meubels aan het verplaatsen?’

‘Ja, volgens mij heeft ze het liever zo. Wat denk jij?’

‘Prima hoor,’ vond Charlie.

Gisteren was dit nog de kamer geweest van zijn moeder, die inmiddels haar intrek had genomen in de salon, tussen haar verftubes. Ze waren tot ’s avonds laat bezig geweest het vertrek

leeg en schoon te maken en het in te richten. Charlie had zelfs de kwijnende lavendelstruik in hun tuintje kaalgeplukt om een boeket samen te stellen, ook al zou zijn grootmoeder het vast niet eens merken. ‘Ze is niet meer bij haar volle verstand, verwacht nou niet dat... verwacht maar gewoon niets,’ had Cesaria gezegd.

Vijf jaar geleden waren ze stomverbaasd geweest toen Omi’s woonwagen ineens spoorloos was verdwenen, samen met haar pompoenveld. Charlie en zijn moeder snapten er niets van. Ze was vertrokken zonder een adres achter te laten. Zijn herinneringen waren wazig, maar Charlie wist nog dat ze boos op hem was geweest om iets wat hij niet had begrepen. Was dat reden genoeg om er zo vandoor te gaan? Terwijl zijn moeder een zoekactie opzette, werd hij verteerd door schuldgevoel. De politie had nooit enig spoor gevonden, de privédetectives evenmin. Uiteindelijk hadden ze zich erbij moeten neerleggen. Tot twee dagen geleden dat telefoontje was gekomen. Een wat verlegen vrouwenstem had uit de krakerige hoorn geklonken: ‘Ik heb jullie nummer in de woonwagen gevonden. Zijn jullie... familie van vrouw Melisse?’

Cesaria had bijna gebruld in de telefoon: ‘Dat is mijn moeder! Hebt u haar gevonden? Is ze in orde?’

‘Tja... Fysiek gaat het wel, ja. Ze is wat slapjes, een beetje ondervoed, maar verder...’

‘Een beetje ondervoed? Mijn moeder is een voortreffelijke kokkin!’

‘Ja, dat weet ik, maar... nu niet meer, vrees ik. Uw moeder... is erg achteruitgegaan.’

Het verlegen stemmetje had hun zo voorzichtig mogelijk duidelijk gemaakt dat ze vrouw Melisse in een zorgwekkende toestand had aangetroffen. Dat de oude vrouw haar geheugen kwijt was. Dat ze absoluut niet meer voor zichzelf kon zorgen.

‘Maar waar is ze dan?’ had Charlies moeder gevraagd.

Aan de andere kant van het land, had het antwoord geluid. Gelukkig was de mevrouw aan de telefoon echt heel aardig. Ze leek vrouwe Melisse een beetje te kennen. In ieder geval praatte ze met veel respect over haar, alsof ze een heel belangrijk iemand was. Ze wilde gerust alles regelen met de verhuizers en de ambulance. Het was heel snel gegaan. Zo snel dat vrouwe Melisse die avond nog zou aankomen.

Bij hen.

Charlie en zijn moeder waren er nog steeds ondersteboven van.

‘Gaat het wel, Charlie?’

Hij schrok op, terug in het heden. Zijn moeder keek hem ongemakkelijk aan: liefde tonen was nooit haar sterkste kant geweest.

‘Ja hoor,’ antwoordde Charlie. ‘Echt. Ik heb alleen raar gedroomd vannacht.’

‘Over haar?’

‘Ja, en eh... ook over toverkunst. Haha!’

Hij begon snel te lachen om duidelijk te maken dat hij dat zelf ook maar onzin vond. Maar zijn moeder glimlachte en zei: ‘Toen je klein was, vertelde je iedereen dat je grootmoeder een heks was! Jullie waren echt twee handen op één buik. En zij had zelf ook zo’n levendige fantasie...’

Er viel een korte stilte, waarna ze er nog aan toevoegde: ‘Je moet niet verwachten dat ze nog is zoals vroeger... Ik bedoel, ze is vast veranderd, snap je?’

‘Dat snap ik.’

Zijn moeder schraapte haar keel en leek een moeilijke knoop door te hakken: ‘Wil je... Wil je een knuffel? In dit soort situaties geven moeders hun kinderen meestal een knuffel om ze te troosten.’

Nog voordat haar zoon kon antwoorden, liep ze naar hem toe, sloeg zonder hem verder aan te raken behoedzaam haar twee armen om zijn schouders en trommelde erop met haar vingertoppen. Toen trok ze zich weer minstens een meter terug, opgelucht. Charlie had alles gedwee ondergaan. Hij wist dat zijn moeder hard haar best deed. Eigenlijk was zij het vooral die getroost moest worden. Hij gaf haar een kus op haar wang. ‘Het komt allemaal goed, mama. Maak je maar geen zorgen.’

‘Ja, hm... Wil jij die leunstoel even naar het raam schuiven?’

Charlie deed wat ze vroeg, toen viel zijn oog op de muur boven het bed: ‘Waarom hangt dat schilderij op zijn kop?’

‘Omdat het andersom te lelijk was.’

‘Je had het ook weg kunnen halen...’

‘Och, zo lelijk was het ook weer niet.’

Vijf jaar geleden was zijn moeder met veel enthousiasme begonnen te schilderen, maar iedereen vond het resultaat nogal... Charlie zou het onaardig hebben gevonden die zin af te maken.

‘Ga nu maar ontbijten,’ zei Cesaria. ‘Anders kom je te laat op school en dan laat de directrice je zeker nablijven.’

‘Wil je dat ik op je wacht?’

‘Natuurlijk niet. Op jouw leeftijd hoor je je te schamen voor je moeder.’

‘Ik schaam me niet voor jou.’

‘Daar doe ik anders goed mijn best voor.’

‘Enne... ik ga ook geen ruzie met je maken. Vergeet het maar.’

‘Zeker weten?’

Ze trok een sip gezicht, dat Charlie beantwoordde met zijn beproefde, onweerstaanbare glimlach.

‘Scheer je nu maar snel weg, kleine charmeur!’ riep zijn moeder uit, waarna ze de leunstoel voor de vierde keer verschoof.

Charlie maakte een buiging en liep de houten trap af naar de keuken. Het licht drong door de gordijnen. Hij knabbelde

een paar amandelen op en maakte toen het ontbijt klaar voor zijn moeder. Hij kende haar. Als er niet een behoorlijk dienblad klaarstond, wist hij dat ze dat als excuus zou aangrijpen om niet te eten. Thee, twee sneetjes geroosterd brood, vijgenjam en een takje rozemarijn van de vensterbank. Dat laatste alleen om te zeggen: ‘Kop op, ik weet dat dit een zware dag gaat worden.’

Hij ging naar buiten en liet zijn voeten hem naar zijn school brengen. Ze wisten de weg en hij had zijn aandacht nodig om na te denken. Diep vanbinnen voelde hij zich net als zijn moeder: hij keek absoluut niet uit naar de avond. Die belofde niet veel goeds en hij klampte zich uit alle macht vast aan het heden, in de hoop dat hij de toekomst zo nog even kon uitstellen. Plotseling struikelde hij over de ronde kasseien. Doordat hij de toekomst had willen ontwijken, werd hij nu ingehaald door het slaapgebrek dat hem over zijn eigen benen liet vallen.

Hij deed zijn best om te focussen op het hier en nu.

Het was nog vroeg, maar het typisch Zuid-Franse licht hulde de gebouwen in een gouden gloed, als roombotercoissants vers uit de oven. Er hing wasgoed te drogen tussen twee ramen met grijsblauwe luiken, half geloken tegen het daglicht als slaperige oogleden. De smeedijzeren klokkentoren van het stadhuis liet ingetogen zijn schelle slagen weerklinken en de bergen, die hun tanden in de horizon zetten, hadden hun deken van mist nog niet van zich afgeschud. De herfst sloop op zijn tenen naderbij, uit angst om te storen. Hij blies alleen een paar roodgekleurde bladeren tussen de benen van voorbijgangers. In de straten hing vaag de geur van tijd, een restje zomer dat zich nog niet liet verjagen.

Charlie haalde diep adem.

‘Het komt allemaal goed,’ zei hij om zichzelf gerust te stellen.

De oude dame en de Dood

De kleine roodharige toveraarster gaf een gil toen ze het spreukenboek hoorde vallen en giechelde nerveus toen ze zag wat haar zo had laten schrikken. Ze pakte het dikke boek liefdevol op: ‘Zulke fratsen, dat kan toch niet meer op jouw leeftijd!’

Hijgend begon het boek zich voor de ogen van Morieltje door te bladeren, en de kou sloeg haar om het hart toen ze zag dat de inkt bijna helemaal was uitgewist. De witte parel in de band was ook al dof geworden. Morieltje klapte het boek dicht en legde het neer: het was ongepast om andermans spreukenboek aan te raken.

Vrouw Melisse, de eigenares van het spreukenboek, zat in haar schommelstoel voor zich uit te staren. Morieltje stak bedeesd een hand uit om de stola te fatsoeneren die van de te magere schouders van de oude dame was gegleden.

Ze zag er wel beter uit nu... Toen Morieltje haar had aange troffen was ze zo vies geweest, zo haveloos...!

Plotseling kraakte de woonwagen en de kleine toveraarster schrok. Ze haastte zich naar het raam en keek dwars door de tuin, die was bedolven onder de pompoenen. Achter de ver-

waarloosde houten schutting was de weg verlaten.

‘Zeker de wind,’ mompelde ze, om haar eigen stemgeluid te horen.

Ze vroeg zich af waar de ambulance bleef. De verhuizers waren al meer dan drie uur geleden geweest. Ze hadden alles meegenomen wat Morieltje had kunnen inpakken. Alleen het spreukenboek was ze vergeten. Alleen het belangrijkste. Een verzachtende omstandigheid was wel dat het oude boekwerk zich had verschanst op een balk, waarschijnlijk van slag door de heisa die ze had veroorzaakt in de oude rode woonwagen. Ze nam zich voor het in ieder geval mee te geven in de ambulance.

Ook al was het grootste deel van de spullen al weg, toch maakte de woonwagen nog steeds een levendige indruk, zoals dat gaat met plekken die hun portie geluk hebben gekend. Morieltje zei tegen zichzelf dat het zonde zou zijn als er niemand meer plezier van zou hebben in de toekomst. Op de houten woonwagen zaten groen-, blauw- en roodgeverfde panelen. Door de glas-in-loodramen viel gekleurd licht naar binnen. En het interieur werd door gevlamde gordijnen in aparte ruimtes verdeeld. Eigenlijk was het heel groot, terwijl het er aan de buitenkant klein uitzag. Een tovertruc. In de keuken, het washok, de slaapkamer, overal stond het vol met planten in de idiotenste houders: jampotten, blikken gieters, gebutste aardewerken kruiken, gedeukte waterketels... Ondanks de toestand van de vrouw die de cactussen en varens daar had neergezet – en die al een tijdje niet meer in staat was ze te verzorgen –, stonden ze er weelderig bij. Ze zagen er allemaal prachtig groen uit, blakend van leven. En Morieltje, die er zo nu en dan een paniekerige blik op wierp, kreeg het er koud van.

‘Het slaat nergens op om zoveel testers neer te zetten,’ momperde ze. ‘Als er toverkracht vrijkomt, zie je toch niets groeien,

met al die takken in al die richtingen.’

Het was een zwoele nazomerdag, zo’n dag die de zomer maar niet kan loslaten. Maar hoewel de kou al grip kreeg op de olijfolie die stonde in de flessen en op de laatste tomaten, die nooit meer zouden rijpen, was de woonwagen te warm en gezellig om de vorst te voelen.

‘Zit u lekker?’ vroeg Morieltje aan vrouwe Melisse om de tijd te vullen.

Ze had niet kunnen voorkomen dat haar stem trilde. De oude dame antwoordde niet en Morieltje voelde haar angst weer een beetje toenemen.

Ze haalde haar handspiegel tevoorschijn. De parel waarmee die was bezet was klein, maar straalde helder. Ze tekende snel een rune op het glas.

‘Geef antwoord, in hemelsnaam, geef toch antwoord!’

Na een paar seconden verscheen het gezicht van een man met een Aziatisch uiterlijk, een knijpbrilletje op zijn te smalle neus. Met een kokette beweging schudde de man zijn lange haar naar achteren.

‘Ja. Wat?’ vroeg hij, alsof de situatie volkomen normaal was.

‘Ik... meester Lin... ik...’

‘Wilt u mij iets vertellen?’

‘Nou, nee, eigenlijk...’

‘Ik snap het. U wilt mij vertellen dat uw zenuwen het begeven. Kalmeer een beetje, Morieltje.’

‘Maar hoe dan?’

‘Vrouwe Melisse heeft vast nog wel ergens een oud slokopspel liggen. Speel tegen uzelf.’

De kleine toveraarster wrong nerveus in haar handen. Ze leek niet overtuigd.

‘Vrouwe Melisse is de zesde die we in deze toestand aantreffen... Onze hele Loge gaat eraan!’

‘Het goede nieuws is dat hij al langs is geweest en geen enkele reden heeft om terug te komen.’

‘Ik weet niet... vrouwe Melisse lijkt anders. Alsof ze toch nog een paar herinneringen over heeft.’

In de spiegel trok meester Lin zijn wenkbrauwen op.

‘Echt?’

‘Ja, nou ja, die indruk heb ik... Gisteravond dacht ik dat ik haar een zin hoorde uitspreken.’

‘Dat dácht u?’

Schuchter trok Morieltje haar hoofd tussen haar schouders. ‘Soms volgt ze me ook met haar blik. Ze lijkt niet een totale molmkop... nou ja, wel bijna...’

‘Vrouwe Melisse is een Magister. Ze heeft zich vast fel verzet, dat kan zijn sporen hebben nagelaten. Per slot van rekening waren de anderen slechts Vorderlingen, net als wij...’

‘Het is echt een vreselijk verlies... meester Lin... Gelooft u dat ze hierheen is gevluht om aan hem te ontsnappen?’

De man in de spiegel leek van zijn stuk gebracht, daarna geërgerd. Hij inspecteerde zijn nagels.

‘Dat is absoluut niets voor haar.’

‘Maar ze was al bijna vijf jaar weg! En om eerlijk te zijn, in de toestand waarin ze verkeerde toen ik haar vond, was ze echt geen jaren meer blijven leven. Een paar weken, een paar maanden hooguit...’

De man schudde opnieuw zijn haar naar achteren, maar deze keer leek het vooral een zenuwachtig gebaar.

‘Draagt u haar maar over aan de verplegers, ik laat het wel weten als ze bij mij in de buurt is aangekomen. Van hieruit kan ik niets doen.’

Hij liet een stilte vallen.

‘En kalmeer een beetje.’

‘Ja, natuurlijk, ik zal mijn best doen...’

Plotseling draaide ze zich om.

‘Daar is een auto! Ze zijn er! De verplegers zijn er!’

Meester Lin glimlachte oprecht.

‘Zo, dat is ook weer opgelost! Nog een paar minuten en dan vliegt u ver weg. Ziet u wel, het was nergens voor nodig om u zorgen te maken.’

De kleine toveraarster zei hem bijna lachend van opluchting gedag en klapte de spiegel weer dicht.

‘Wat charmant,’ hoorde ze van buiten.

‘Maar wel erg sober,’ antwoordde de ander. ‘Arm mens! Hoog tijd dat we kwamen.’

Ze deed snel de deur open en verwelkomde de twee verplegers met een stralende glimlach.

‘Kom binnen! Ze wacht op u!’

De twee mannen begroetten haar en stapten de houten treden op.

‘Wat grappig,’ zei de eerste, ‘van buitenaf lijkt het helemaal niet zo groot.’

Ze draaiden zich naar de oude dame die in haar blauwe houten stoel zachtjes zat te schommelen. De zijden stola die Morieltje haar had omgedaan, was weer afgegleden.

‘Is zij het?’ vroeg een van de verplegers zacht.

‘Zij is het.’

Vrouw Melisse draaide haar gezicht, dat er nu heel eerbiedwaardig uitzag, naar hen toe en heel even vingen ze een glimp op van wat ze vroeger moest zijn geweest: iemand met een briljante geest.

‘Dan gaan we u nu meenemen,’ zei de tweede verpleger. ‘We hebben nog een flinke rit voor de boeg en we willen niet te laat komen...’

En tegen Morieltje fluisterde hij: ‘We zijn op weg naar dit gat een paar keer verkeerd gereden.’

Er waren wat paperassen die ondertekend moesten worden. Daarna was het tijd om de woonwagen te verlaten. De oude dame volgde de twee verplegers zonder heisa te maken, maar toen ze het trappetje van de woonwagen af waren, greep ze een bezem die daar tegen de muur stond en ging er schrijlings op zitten. Het was eerlijk gezegd een merkwaardige bezem, gemaakt van een dikke houten stok waar aan het eind een bos takjes was gebonden. Hij was van Morieltje. Omdat er niets gebeurde, wendde vrouwe Melisse zich tot de twee verplegers: ‘Ik moet naar Thadam,’ zei ze met barse stem. Het kostte haar moeite de woorden uit te spreken. ‘Ik moet voorkomen dat er iets vreselijks gebeurt.’

Een van de verplegers mompelde: ‘Wat richt de ouderdom toch een ravage aan...’

Terwijl Morieltje stomverbaasd uitbracht: ‘Ik wist wel dat er nog een stukje van haar ziel was overgebleven!’

De twee verplegers hadden de bezem teruggezet en hielpen de oude dame al in de ambulance. Morieltje nam vlug maar hartelijk afscheid van vrouwe Melisse. Ze bewonderde haar zo! De portieren sloegen dicht. Het voertuig zette zich in beweging. Plotseling riep Morieltje uit: ‘Het spreukenboek! Ik ben het spreukenboek vergeten!’

Ze haastte zich de woonwagen in en kwam er weer uit met het trillende boek tegen haar borst geklemd.

‘Wacht!’

De ambulance reed al weg. De broeders wilden de verloren tijd inhalen.

‘Alstublieft, wacht toch!’

Pas op dat moment zag Morieltje de dikke nevelslierten die boven de tuin hingen. De temperatuur was ineens drastisch gedaald. In een paar tellen hadden zich ijsbloemen gevormd op de ruiten van de woonwagen. Morieltje zag heel duidelijk

de stengels en bladeren van de pompoenen groeien.

Toen klonk het door de rulle grond gedempte geluid van paardenhoeven, en een panische schrik verlamde haar benen.

Te laat.

Een zwart paard brak door de mist. Op zijn rug een ruiter. De man droeg een breedgerande hoed die zijn gezicht verborg. Aan zijn gordel hing een reusachtige zandloper met witte parels. Morieltje viel bijna flauw toen ze in zijn hand, hoog opgestoken, de gigantische zeis zag.

‘Nee...’

Ze liet het spreukenboek op de grond vallen, waar het spartelde als een oude adelaar aan het eind van zijn krachten. Toen sloeg ze op de vlucht. Pas op dat moment leek de Ruiter haar op te merken. Nieuwsgierig boog hij zijn hoofd en volgde met zijn blik het armzalige kleine silhouet dat struikelde over de pompoenen, en toen stuurde hij zijn paard in galop in haar richting.

Morieltje raakte met haar voeten verstrikt in een kruipplant en viel plat op haar buik in de modder. Toen ze zich omdraaide, stond hij al naast haar.

‘U hebt het recht niet...’ prevelde ze met een iel stemmetje.

De Ruiter nam niet eens de moeite haar antwoord te geven. Hij hief zijn zeis en liet die op haar neerkomen. Morieltjes ogen werden wazig. Met geroutineerde hand ving de Ruiter haar ziel en liet die als een regen van witte parels in zijn zandloper vallen... Het was geen heel machtige ziel, maar wel een levende.

Peinzend staaarde hij naar de lege ogen van de kleine toeveraarster. Hij aarzelde. Dit alles was niet erg verstandig. Hij liet op dit moment een beetje te veel sporen na... Toen draaide hij zijn zeis naar de kant waar het mes donker was en liet hem opnieuw neervallen.

Morieltje zakte morsdood ineen op de grond.

De Ruiter liet het lichaam liggen en ging in draf naar de woonwagen. Die was verlaten. Dat irriteerde hem behoorlijk.